

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 16/2015(1)(Ε))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΑΝΤΕΝΝΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 23 Μαΐου, 2016

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Σέργιου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα την από μέρους του οργανισμού πιθανή παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ο πιο πάνω κανονισμός αναφέρει:

24(2) «Οι πιο κάτω κανόνες ισχύουν στα δελτία ειδήσεων και στις ενημερωτικές εκπομπές:

(δ) μετάδοση τυχόν σκηνών ακατάλληλων για ανηλίκους ή που πιθανόν θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών είναι σύντομες και υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση (λεκτική).»

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **5.4.2016** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Σε αυτήν αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και / ή παραστάσεις και / ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντηση σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.»

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού εκτίθεται πιο κάτω στο υποστοιχείο **1**:

1. «Στις **10.12.2014**, μεταξύ των ωρών **21:02 – 21:05**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «**Αντέννα**», στα πλαίσια του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων, μετέδωσε **ρεπορτάζ**, διάρκειας 2':14'', με θέμα την έκθεση της Γερουσίας των Ηνωμένων Πολιτειών, σχετικά με τα βασανιστήρια και τις τακτικές ανακρίσεων της C.I.A. Το ρεπορτάζ μεταδόθηκε χωρίς να υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση, ενώ περιείχε σκηνές και λεκτικό που πιθανόν να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών κατά παράβαση του κανονισμού **24(2)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του ρεπορτάζ, μεταδόθηκαν τα εξής:

Παρουσιαστής Δελτίου

«Της μεσαιωνικής βαρβαρότητας πρακτικές που ακολουθούσε η C.I.A. στις επιχειρήσεις εναντίον της Αλ Κάιντα και άλλων υπόπτων για τρομοκρατία μετά την 11^η Σεπτεμβρίου, αποκαλύπτει έκθεση κόλαφος που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα.»

Δημοσιογράφος

«Οι σκηνές των βασανιστηρίων που είχε περιγράψει με σκληρό ρεαλισμό ή σκηνοθέτης Κάθριν Μπίγκελου, στην ταινία για τον Οσάμα Μπιν Λάτιν και τον εντοπισμό του, είχε φέρει σε δύσκολη θέση το Κογκρέσο στις Ηνωμένες Πολιτείες πριν από δύο χρόνια. Οι σκηνές δεν απηχούν την πραγματικότητα στις πρακτικές της C.I.A., της είχαν τότε προσάψει και ότι προκαλούν για να προκαλούν με σκοπό τον εντυπωσιασμό. Δύο χρόνια αργότερα η έκθεση της Γερουσίας, για τις ανακριτικές μεθόδους της υπηρεσίας, μάλλον αποδεικνύει ότι η Κάθριν Μπίγκελου, απλουστευμένα και αθώα, είχε αποτυπώσει τη βαρβαρότητα και την απανθρωπιά των αληθινών περιστατικών, που περιγράφονται σε 6000 σελίδες για τα βασανιστήρια στις ανακρίσεις υπόπτων για τρομοκρατικές συνδέσεις και επιθέσεις. Ο σάλος από τη δημοσίευση της έκθεσης αναμενόμενος και αυτονόητος, όπως και η σπουδή του Αμερικανού Προέδρου Μπάρακ Ομπάμα να αδειάσει τις μυστικές υπηρεσίες που τα χρόνια της θητείας του George Bush του νεωτέρου, έλεγε ψέματα στο λαό, το Κογκρέσο και το Λευκό οίκο.»

Δηλώσεις Μπάρακ Ομπάμα

«Κάποιες από τις τακτικές που αναφέρονται στην έκθεση της Γερουσίας ήταν βάρβαρες και όπως έχω πει, στο μυαλό μου σημαίνουν βασανιστήρια.»

Δημοσιογράφος

«Είτε στα κολαστήρια του Γκουαντάναμο, είτε στα εκτός Ηνωμένων Πολιτειών, με τη συνέργεια 54 χωρών, μεταξύ των οποίων και της Ελλάδας, κρατούμενοι για διασυνδέσεις

με την Αλ Κάιντα, υποχρεώθηκαν σε ταπεινώσεις και μαρτύρια ψυχή τε και σώματι. Το 22% των κρατούμενων βασανίστηκαν άδικα γιατί αθωώθηκαν εκ των υστέρων των κατηγοριών τους και εκεί είναι που ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας γέννησε την τρομοκρατία της τζιχάντ. Αυτόπτες μάρτυρες της τερατογένεσης, πρώην κρατούμενοι στο Γκουαντάναμο».

Δηλώσεις πρώην κρατούμενου στο Γκουαντάναμο

«Βρισκόμαστε σε μια κατάσταση χειρότερη από εκείνη της αρχής του πολέμου και της τρομοκρατίας και αφού έγιναν βασανιστήρια, όταν ο Ντικ Τσεϊνη έλεγε, πρέπει να λειτουργήσουμε στο σκοτάδι, αυτό που δεν είπε είναι ποιες θα είναι οι συνέπειες αυτών των βασανιστηρίων.»

Δημοσιογράφος

Ηλεκτρικά τρυπάνια, σκουπόξυλα, εικονικοί πνιγμοί, στέρηση ύπνου για 180 ώρες και προσομοιώσεις εκτελέσεων, πολιτική επιλογή όλα αυτά για ένα πόλεμο που αντί να νικήσει υπέθαλψε την τρομοκρατία της Τζιχάντ».

Παράλληλα, με τα πιο πάνω μεταδόθηκαν οι ακόλουθες σκηνές:

- 1) Σκηνή με κρατούμενο ο οποίος βρισκόταν ανάσκελα στο έδαφος και του οποίου το πρόσωπο ήταν καλυμμένο με ύφασμα. Τον κρατούμενο πίεζαν στο έδαφος άλλα άτομα (ανακριτές) ώστε να μην μπορεί να κινηθεί. Οι ανακριτές έριχναν στο πρόσωπο του κρατούμενου νερό ώστε αυτός να μην μπορεί να αναπνεύσει. Όταν οι ανακριτές αφαίρεσαν το ύφασμα από το πρόσωπο του κρατούμενου αυτός έβγαζε νερό από το στόμα με φόρα.
- 2) Σκηνή με κρατούμενο του οποίου τα χέρια ήταν δεμένα και το πρόσωπο καλυμμένο με ύφασμα. Ο κρατούμενος ήταν τοποθετημένος και δεμένος σε ειδικό μηχανισμό ο οποίος έγερνε ώστε το κεφάλι να βρίσκεται προς το έδαφος και τα πόδια ψηλά. Ο ανακριτής έριχνε νερό στο πρόσωπο του κρατούμενου ώστε αυτός να μην μπορεί να αναπνεύσει.»

Ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του L. PAPAΦΗΛΙΠΠΟΥ & CO LLC, ημερομ.**12.4.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α)**, ζήτησε όπως επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο και λάβει αντίγραφα ουσιωδών εγγράφων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ.**15.4.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β)**, κάλεσε τον οργανισμό να εμφανιστεί στα γραφεία της στις 19.4.2016 και ώρα 11:00 για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Στις **19.4.2016**, η Δικηγόρος του οργανισμού κ. Χριστίνα Παρασκευά παρουσιάστηκε στα γραφεία της Αρχής και προέβηκε σε επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Στη συνέχεια, ο οργανισμός, με επιστολή των Δικηγόρων του L. PAPAΦΗΛΙΠΠΟΥ & CO LLC, ημερομ.**26.4.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ)**, υπέβαλε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Επιπλέον, στην πιο πάνω επιστολή ο οργανισμός, μεταξύ άλλων, ζήτησε όπως κληθεί να συμμετάσχει στην ακροαματική διαδικασία. Επί του συγκεκριμένου θέματος, η Αρχή με επιστολή της ημερομ.**6.5.2016 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ)**, παρέπεμψε τον οργανισμό στην επιστολή της ημερομ. 26.4.2012 με Αρ. Φακ. 1.3.02(II), όπου η Αρχή έχει απαντήσει ότι επιμένει στη διαδικασία εξέτασης των παραβάσεων, όπως έχει καθιερωθεί.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των γραπτών εξηγήσεων του οργανισμού και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος κρίνουμε ότι:

Στις **10.12.2014**, μεταξύ των ωρών **21:02 - 21:05**, ο τηλεοπτικός οργανισμός «ANTENNA», στα πλαίσια του κεντρικού Δελτίου Ειδήσεων, μετέδωσε ρεπορτάζ χωρίς

να υπάρχει οπτική ή ηχητική προειδοποίηση, ενώ περιείχε σκηνές και λεκτικό που πιθανόν να θίγουν τις ευαισθησίες των τηλεθεατών, **κατά παράβαση του κανονισμού 24(2)(δ) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) (υποστοιχείο 1)**. (Τα γεγονότα του υποστοιχείου 1 εκτίθενται στις σελίδες 2-5 της παρούσας απόφασης).

Σε σχέση με τις θέσεις του οργανισμού, όπως αυτές καταγράφονται στην επιστολή που απέστειλαν οι δικηγόροι του οργανισμού προς την Αρχή, ημερομηνίας **26.4.2016**, η Αρχή σημειώνει τα ακόλουθα:

Σχετικά με το σημείο 1 της υπό αναφορά επιστολής του οργανισμού, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ο λόγος που η Αρχή προχώρησε σε ανάκληση της απόφασής της με αρ.16/2015(1) και επανεξέτασης της υπό αναφορά υπόθεσης, είναι τα ευρήματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 140/2009 ημερομηνίας 2.4.2014 (που αφορούν στη σύνθεση της Αρχής) και λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που επήλθαν μέχρι την 18.11.2015 στην σύνθεσή της, την καθιστούσαν στην προκειμένη περίπτωση, παράνομη.

Σύμφωνα με τον Ε.Π. Σπηλιωτόπουλο, στο σύγγραμμά του με τίτλο «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», Δωδέκατη Έκδοση, σελίδα 194, παράγραφος 177 «Παράνομες ή πλημμελείς στην προκειμένη περίπτωση είναι οι διοικητικές πράξεις που πάσχουν από ακυρότητα και οι οποίες, εάν προσβάλλονταν με αίτηση ακυρώσεως ή προσφυγή, θα ακυρώνονταν.».

Επιπλέον, σύμφωνα με τον Π.Δ. Δαγτόγλου στο σύγγραμμά του με τίτλο «Γενικό Διοικητικό Δίκαιο», Τέταρτη Έκδοση, σελίδα 321, παράγραφοι 690, 691 και 695:

«Η αρχή της νομιμότητας, συνεπώς εφαρμοζόμενη, απαιτεί από την διοίκηση όχι μόνο να τηρεί το δίκαιο κατά την έκδοση των πράξεών της, αλλά και να ανακαλεί τυχόν εκδοθείσα παράνομη πράξη, αποκαθιστώντας έτσι την έννομη τάξη. Η βασική αυτή

υποχρέωση της διοικήσεως προς αποκατάσταση της νομιμότητας υπάρχει ανεξαρτήτως προσφυγής του θιγόμενου ιδιώτη... Ο συλλογισμός αυτός φαίνεται να στηρίζεται σε λογική αναγκαιότητα: το κράτος δικαίου που εν γνώσει του επιμένει στην ίδια του παρανομία αρνείται εαυτό.».

«Ορθό είναι όμως να δεχθούμε ότι η διοίκηση έχει στην περίπτωση αυτή και την υποχρέωση να ανακαλέσει την διοικητική πράξη.».

Επιπρόσθετα και σε σχέση με το θέμα της επανεξέτασης των ανακληθείσων υποθέσεων, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην υπόθεση ΝΕΟΦΥΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ v. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΜΕΣΩ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΟΜΕΤΡΙΑΣ(1993) 3 Α.Α.Δ. 496 όπου κρίθηκε ότι «Μετά από εξέταση του εγερθέντος θέματος είμαστε της γνώμης ότι στην πρωτόδικη απόφαση παραγνωρίζεται το σύμφυτο δικαίωμα της διοίκησης για ανάκληση διοικητικών πράξεων που προσλαμβάνει τη μορφή καθήκοντος για επανεξέταση ληφθείσας απόφασης εφόσον προκύπτουν όπως στην προκείμενη περίπτωση νέα γεγονότα τα οποία διασαλεύουν το θεμέλιο της απόφασης. (Βλ. μεταξύ άλλων *Moschonakis v. C.B.C.*, υπόθεση αρ. 315/88, απόφαση δόθηκε 7.4.88, *Γεώργιος Γεωργούδης v. Δήμου Αραδίππου*, υπόθεση αρ. 68/89, απόφαση δόθηκε 28.9.90 και *Αλέξανδρος Σολέας & Υιός Ατδ v. Δημοκρατίας*, υπόθεση αρ. 395/92, απόφαση δόθηκε 8.4.93.)».

Παρόμοια, και η απόφαση *Σύλβια Παναγιώτη Χαραλάμπους v. Δημοκρατίας(2001) 3 Α.Α.Δ. 149* όπου αναφέρεται ότι «έχει αναγνωρισθεί από τη νομολογία σύμφυτο δικαίωμα στη διοίκηση για ανάκληση διοικητικών πράξεων όπου έχουν προκύψει νέα γεγονότα που διασαλεύουν το θεμέλιο της ληφθείσας απόφασης. Υπάρχει τότε καθήκον για επανεξέταση.».

Στην προκειμένη περίπτωση, η απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση 140/2009 ημερομηνίας 2.4.2014, διασαλεύει το θεμέλιο σειράς αποφάσεων της Αρχής αφού με βάση με τα ευρήματά της, η σύνθεση της Αρχής σε συγκεκριμένες υποθέσεις ήταν παράνομη. Με γνώμονα την προαναφερθείσα απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, η Αρχή αποφάσισε να προβεί σε ανάκληση αριθμού αποφάσεών της και σε επανεξέταση των σχετικών υποθέσεων.

Ακόμα, η Αρχή παραπέμπει τον οργανισμό στην υπόθεση **Δρουσιώτης ν. Δήμου Λατσιών** (1992) 3 ΑΑΔ 437 όπου αναφέρεται ότι «Η ανάκληση ή ακύρωση δεν εμποδίζει την έκδοση ταυτόσημης πράξης, εφόσον η έκδοση της πράξης γίνεται κατόπιν επανάληψης της διαδικασίας και ύστερα από νέα έρευνα της υπόθεσης και εκτίμηση των ιδίων στοιχείων και/ή στοιχείων που υπήρχαν και δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την έκδοση της αρχικής πράξης που ανακλήθηκε ή ακυρώθηκε.».

Όσον αφορά στο σημείο 2 της πιο πάνω επιστολής του οργανισμού, και τον ισχυρισμό ότι «η διαδικασία «επανεξέτασης» που έχετε ακολουθήσει είναι λανθασμένη και/ή παράνομη και αντίκειται στην προβλεπόμενη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων. Δεν υπήρξε καμία σχετική κρίση και καμία απολύτως νέα έρευνα.», η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία και οι οποίοι καθορίζονται από τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμους του 1998 μέχρι 2015, τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158 (Ι)/99.

Ο ισχυρισμός του οργανισμού χαρακτηρίζεται από γενικότητα, αοριστία και ασάφεια καθώς δεν στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και νομικά επιχειρήματα που να αποδεικνύουν πώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή είναι «λανθασμένη και/ή παράνομη και αντίκειται στην προβλεπόμενη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων».

Εν πάση περιπτώσει, σε σχέση με τις πιο πάνω θέσεις του οργανισμού η Αρχή σημειώνει ότι η ερευνώσα λειτουργός -στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική νομοθεσία- προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος οργανισμού στις 10.12.2014 μεταξύ των ωρών 20:20-21:30. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. 28.1.2015, το οποίο η λειτουργός υιοθέτησε με σημείωμά της ημερομηνίας 28.3.2016 είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 21/2015(1) ημερομ.28.1.2015, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία, οι ώρες και η φύση της παράβασης, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με την πιθανή παράβαση.

Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία

παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών θέσεων του οργανισμού για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει -, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη.

Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία ανάκλησης της απόφασής της και επαναδιερεύνησης της υπόθεσης, όπως αυτή προβλέπεται από τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμους του 1998 μέχρι 2015, τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158 (Ι)/99.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι **«η διαδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000»**, η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι, κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη Νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000).

Επιπλέον, σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι **«ο ερευνητής λειτουργός δεν έχει διεξάγει δέουσα και επαρκή έρευνα»**, δεν γίνεται αποδεκτός από την Αρχή.

Η ερευνώσα λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμά της σύμφωνα με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού στις 10.12.2014 μεταξύ των ωρών 20:20-21:30. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. 28.1.2015, το οποίο η λειτουργός υιοθέτησε με σημείωμά της ημερομηνίας 28.3.2016 είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολούθως, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθησή της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 21/2015(1) ημερομ.28.1.2015, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, ήτοι, η ημερομηνία, οι ώρες και η φύση της παράβασης, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με την πιθανή παράβαση. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή στην υπό εξέταση υπόθεση (όπως πράττει σε όλες τις υποθέσεις), ακολούθησε πιστά τις πρόνοιες της υφιστάμενης νομοθεσίας και τους κανόνες της δίκαιης δίκης και της φυσικής δικαιοσύνης. Η Αρχή αξιολογώντας όλα τα ενώπιον της στοιχεία – συμπεριλαμβανομένων και όλων των γραπτών εισηγήσεων του οργανισμού για τις πιθανές παραβάσεις που αντιμετωπίζει ο οργανισμός -, θα κρίνει και θα αποφασίσει ανάλογα για τη στοιχειοθέτησή τους ή μη. Επομένως, η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τους περί Ραδιοφωνικούς και Τηλεοπτικούς Οργανισμούς Νόμους του 1998 μέχρι 2015 και

τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική νομοθεσία. Κατά συνέπεια, η Αρχή απορρίπτει τον υπό αναφορά ισχυρισμό του οργανισμού καθώς και τους σχετικούς επί του θέματος ισχυρισμούς και θέσεις του.

Περαιτέρω, και σε ό,τι αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού ότι **«...η παρούσα διαδικασία, με την οποία η Αρχή απαγορεύει στο σταθμό να ακουσθεί σε πλήρη – ζωντανή ακροαματική διαδικασία, να καλέσει μάρτυρες και να αντεξετάσει την ερευνώσα λειτουργό, παραβιάζει το δικαίωμα ακρόασης του σταθμού και τις αρχές της δίκαιης δίκης ...»**, η Αρχή αναφέρει τα ακόλουθα:

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ενεργεί με βάση τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι κανόνες που αφορούν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ακρόασης καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της φυσικής δικαιοσύνης και προστασίας του διοικουμένου. Το δικαίωμα ακρόασης είναι αδιαμφισβήτητα θεμελιώδες δικαίωμα του διοικουμένου πολίτη και στην προκειμένη περίπτωση του εν λόγω τηλεοπτικού οργανισμού.

Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος 158(I)/99, κωδικοποιεί το δικαίωμα ακρόασης στο Άρθρο 43, το οποίο στην παράγραφο (4) αναφέρει τα εξής: «Η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο νόμος ορίζει το αντίθετο.». Επίσης, οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμοι του 1998 μέχρι 2015 στο άρθρο 7 προνοούν: « (7) Η Αρχή ρυθμίζει η ίδια τη διαδικασία που θα ακολουθείται στις συνεδριάσεις της.». Επιπρόσθετα, ο κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 10/2000 αναφέρει: «(6) Η

διαδικασία ενώπιον της Αρχής διεξάγεται όπως καθορίζεται πιο κάτω: (β) καλείται ο καθ' ου η καταγγελία να υποβάλει τις παραστάσεις του είτε προσωπικώς είτε εγγράφως».

Η Αρχή παρέπεμψε ήδη τον οργανισμό σε επιστολή της ημερομ.26.4.2012, η οποία αναφέρει: «Έχουμε εξετάσει με κάθε σοβαρότητα τις θέσεις σας, όπως αυτές καταγράφονται στην εν λόγω επιστολή. Σε συνεννόηση ωστόσο και με τους Νομικούς μας Σύμβουλους και αφού εξετάσαμε διεξοδικώς το ζήτημα, θεωρούμε ότι το ορθό είναι όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου επιμένει στη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων που καθιέρωσε με σχετική της απόφαση και για την οποία έχετε ενημερωθεί.

Η εν λόγω διαδικασία, κατά την άποψη της Αρχής, λαμβάνει ορθά, σφαιρικά και εξισορροπημένα υπόψη όλα τα αναγκαία και ουσιώδη δεδομένα, συμπεριλαμβανομένου, τόσο της διασφάλισης σε απολύτως ικανοποιητικά πλαίσια και βαθμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερόμενων οργανισμών, όσο και την υποχρέωση της Αρχής, στα πλαίσια του δημοσίου συμφέροντος, όπως λαμβάνονται έγκαιρα, επίκαιρα και, άνευ καθυστέρησης οι όποιες αποφάσεις.».

Επιπρόσθετα, η Αρχή παραπέμπει ενδεικτικά τον οργανισμό στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας στη **Sigma Radio T.V Ltd v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2004) 3 Α.Α.Δ.134**, ημερομηνίας 24/2/2004, η οποία επικυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την απόφασή του ημερ.21/7/2011 επί των αιτήσεων 32181/04 και 35122/05, καθώς επίσης στην Αναθεωρητική Έφεση 57/2006, Νικόλας Τζιωνής v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Εσωτερικών, ημερομηνίας 23/12/2009, στην Προσφυγή 43/98, 1. Δήμητρας Χρ. Ορφανού 2. **NIKEAS TRADING CO. LTD V. Κυπριακής Δημοκρατίας**, μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 29/7/1999, και στην Προσφυγή 170/91 Ανδρέας Πετρίδης v. Υπουργού Οικονομικών και άλλων, ημερομηνίας 14/2/1992.

Υπό το φως των πιο πάνω η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης και των αρχών της δίκαιης δίκης.

Σε ότι αφορά στις γραπτές παραστάσεις της Διευθύντριας Ειδήσεων του οργανισμού, κ. Έλλης Κοτζιαμάνη ημερομ. **30.3.2015**, τις οποίες επισυνάπτει και υιοθετεί στην προαναφερθείσα επιστολή του ο Πρόεδρος του Δ.Σ. και Δικηγόρος του οργανισμού, κ. Λουκής Παπαφιλίππου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα ακόλουθα:

Αναφορικά με την παράγραφο **1** της προαναφερθείσας επιστολής ότι «δεν υπήρχε επαρκής χρόνος για επεξεργασία του ρεπορτάζ από τη παραγωγή» η Αρχή επισημαίνει ότι αυτό δεν αποτελεί ελαφρυντικό για την προβολή, χωρίς προειδοποίηση, σκηνών οι οποίες είναι ακατάλληλες για ανηλίκους ή πιθανόν να θίξουν τις ευαισθησίες τηλεθεατών και που δεν είναι σύντομες. Όπως αναφέρεται στην ίδια παράγραφο της επιστολής «...το ρεπορτάζ μεταδόθηκε από τον ANTI Ελλάδος την ίδια μέρα και λεπτά μόνο προτού μεταδοθεί από το δικό μας Δελτίο...» άρα η Αρχή θεωρεί ότι ο οργανισμός μπορούσε και όφειλε να βάλει προειδοποίηση. Ως εκ τούτου, το πιο πάνω επιχείρημα, δεν ακυρώνει την ευθύνη του οργανισμού ως προς τη συμμόρφωση του με τις πρόνοιες των Νόμων και των Κανονισμών, ούτε και επηρεάζει με οποιονδήποτε τρόπο την παρούσα υπόθεση ή/ και την απόφαση της Αρχής.

Σε σχέση με τις παραγράφους **2** και **3** της πιο πάνω επιστολής και ειδικότερα ότι «...η εισαγωγή του θέματος συνιστά αρκετή προειδοποίηση για αυτό που επρόκειτο να ακολουθήσει. Γίνεται αναφορά σε «πρακτικές μεσαιωνικής βαρβαρότητας», όπως και σε «έκθεση κόλαφο» και «επιχειρήσεις εναντίον της Αλ Κάϊντα και άλλων υπόπτων για τρομοκρατία» που δεν μπορούν παρά όντως να προειδοποιούν για το περιεχόμενο του ρεπορτάζ» καθώς επίσης και ότι «Το λεκτικό του ρεπορτάζ από μόνο του επεξηγεί τις εικόνες που το συνοδεύουν», η Αρχή επισημαίνει ότι η οποιαδήποτε εισαγωγή ή/και αναφορά του δημοσιογράφου ή του παρουσιαστή ενός δελτίου ειδήσεων δεν αποτελεί προειδοποίηση αλλά μέρος του ρεπορτάζ. Η προειδοποίηση χρειάζεται να είναι σαφής

και ξεκάθαρη, ότι δηλαδή αυτά που πρόκειται να προβληθούν ενδέχεται να ενοχλήσουν τους τηλεθεατές ή είναι ακατάλληλα για ανηλίκους. Η Αρχή υπογραμμίζει ότι η εισαγωγή του θέματος καθώς και το λεκτικό του ρεπορτάζ, δεν αποτελούν προειδοποίηση σύμφωνα με τις πρόνοιες της σχετικής Νομοθεσίας. Η προαγγελία είναι ουσιαστικά η εισαγωγή στην είδηση, η οποία το πιθανότερο είναι να κινήσει το ενδιαφέρον και την περιέργεια του τηλεθεατή να παρακολουθήσει αυτό που θα επακολουθήσει, παρά να λειτουργήσει αποτρεπτικά. Αναφορικά με την εκφώνηση κατάλληλης και σαφούς προειδοποίησης για ύπαρξη σκηνών που ενδεχομένως να ενοχλήσουν η Αρχή σημειώνει ότι η χρονική τοποθέτηση της προειδοποίησης σε σχέση με την προβολή του ρεπορτάζ πρέπει να είναι τέτοια ώστε να δίνει τη δυνατότητα στον ενήλικα να απομακρύνει τους ανηλίκους, εφόσον θεωρήσει ότι οι σκηνές ενδέχεται να ενοχλήσουν. Ο Νομοθέτης με τη συγκεκριμένη πρόνοια των Κανονισμών ήθελε να δώσει στον τηλεθεατή την επιλογή να απομακρύνει τα παιδιά, άρα χρειάζεται να υπάρχει χρονική απόσταση από τη στιγμή που δίνεται η προειδοποίηση μέχρι την έναρξη του ρεπορτάζ και την προβολή των ενοχλητικών σκηνών, ώστε να προλάβουν να απομακρυνθούν οι ανήλικοι και όσοι ίσως ενοχληθούν. Περαιτέρω, η Αρχή τονίζει ότι η μη ύπαρξη προειδοποίησης αφαιρούσε από τον ενήλικα γονιό ή κηδεμόνα το δικαίωμα να αποφασίσει αν το παιδί του μπορεί ή όχι να παρακολουθήσει τις συγκεκριμένες σκηνές.

Σε ό,τι αφορά στις παραγράφους **4** και **6** της υπό αναφοράς επιστολής, η Αρχή διευκρινίζει ότι το γεγονός ότι οι τηλεθεατές ήδη γνώριζαν τη διάσταση του θέματος από την προηγούμενη μέρα αφού «Η κάλυψη του ήταν εκτενέστατη από το σύνολο των μέσων ενημέρωσης παγκοσμίως, ειδικότερα δε από τα διαδικτυακά μέσα», δεν αναιρούν το καθήκον και την ευθύνη της Αρχής για διασφάλιση της προστασίας των εκάστοτε τηλεθεατών – ιδιαίτερα των εκάστοτε ανήλικων (οι οποίοι δεν κουβαλούν την ιστορία της τηλεόρασης και της ανθρωπότητας) – από προγράμματα τα οποία δεν βρίσκονται στο νόμιμο πλαίσιο που ορίζουν οι Νόμοι και οι Κανονισμοί. Επιπρόσθετα, δεν αφαιρούν από τον οργανισμό την υποχρέωση του να διασφαλίζει ότι τα προγράμματα που

μεταδίδει είναι κατάλληλα για όλη την οικογένεια (όταν φυσικά αυτά μεταδίδονται εντός οικογενειακής ζώνης) και φέρουν τις σωστές προειδοποιήσεις ως προς το περιεχόμενό τους και στην προκείμενη περίπτωση τις ορθές και απαιτούμενες προειδοποιήσεις (οπτικές ή ηχητικές) όταν πρόκειται να ακολουθήσουν ρεπορτάζ (εντός του πλαισίου δελτίων ειδήσεων) τα οποία δύναται να περιέχουν σκηνές οι οποίες είναι ακατάλληλες για ανηλίκους η που πιθανόν να θίγουν ευαισθησίες των τηλεθεατών. Επισημαίνεται επίσης ότι, τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας ασκούν σημαντική επίδραση στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη των παιδιών και ότι η γνωσιολογική, νοητική, ψυχολογική και σωματική τους ανάπτυξη δεν είναι σε επίπεδο που να τους επιτρέπει να αντιμετωπίσουν όσα λαμβάνουν από τα Μέσα.

Η Αρχή θεωρεί ότι η Νομοθεσία είναι σαφής και περιλαμβάνει συγκεκριμένες πρόνοιες για τα Δελτία Ειδήσεων, ούτως ώστε αφενός να περιορίσει τα όρια της μετάδοσης στο βαθμό που να εξυπηρετούν την είδηση και αφετέρου να προστατεύσει τις ευαισθησίες των τηλεθεατών, καθώς και τους ανήλικους. Ειδικότερα για την προστασία των ανηλίκων, ο Νομοθέτης έχει προνοήσει ώστε σκηνές που ενδεχόμενως να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων να είναι σύντομες και να προηγείται αυτών ακουστική προειδοποίηση, ή να αναγνωρίζονται ως τέτοιες από την παρουσία ενός οπτικού συμβόλου καθ' όλη τη διάρκειά τους. Εντούτοις, η Αρχή λαμβάνει σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι ο οργανισμός έχει δώσει εκ νέου οδηγίες στην συντακτική ομάδα και την παραγωγή για περισσότερη προσοχή επί του θέματος.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ως το αρμόδιο ρυθμιστικό όργανο για θέματα ραδιοτηλεόρασης, έχει την ευθύνη και την υποχρέωση να διασφαλίζει ότι τα προγράμματα που μεταδίδονται από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς βρίσκονται εντός του νομικού πλαισίου που ορίζουν οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμοι του 1998 μέχρι 2015 και οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). Η Αρχή κρίνει επίσης σκόπιμο να επαναλάβει ότι, οι οργανισμοί έχουν υποχρέωση να τηρούν τους προαναφερθέντες

Νόμους και Κανονισμούς και κατ' επέκταση έχουν την ευθύνη να ρυθμίζουν τη λειτουργία τους με απώτερο σκοπό τη συνεισφορά τους στη βελτίωση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του οργανισμού και ειδικότερα την ειλικρινή του απολογία, αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό την **κύρωση της Προειδοποίησης** για την παράβαση του **Κανονισμού 24(2)(δ) (υποστοιχείο 1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000) που έγινε στις 10.12.2014.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Λ.Π.